5 Νοεμβρίου 2025

Ετήσια έκθεση προόδου της ΕΕ για Τουρκία: Επιδείνωση στον τομέα του κράτους δικαίου – Αδιαλλαξία στο Κυπριακό

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε σήμερα, 4 Νοεμβρίου, την ετήσια έκθεση προόδου για την ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην οποία παρατηρείται οπισθοδρόμηση, σε σχέση με το 2024, σε ζητήματα κράτους δικαίου, Δημοκρατίας και θεμελιωδών δικαιωμάτων , ενώ στο Κυπριακό επικρατεί αδιαλλαξία.

Η έκθεση 2025 κάνει χρήση του όρου “backsliding” σε κρίσιμους τομείς. Οι σχέσεις με την Ελλάδα διατηρούν θετικό διπλωματικό κλίμα αλλά με αυξημένες προκλήσεις στο πεδίο. Το Κυπριακό παραμένει στάσιμο παρά τις νέες διπλωματικές πρωτοβουλίες. Θετική εξέλιξη αποτελεί η επανέναρξη

διαβουλεύσεων CSDP και η συνέχιση της συμμετοχής σε ευρωπαϊκά προγράμματα, αλλά η γενική εικόνα παραμένει ανησυχητική όσον αφορά την πορεία της Τουρκίας προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Επισημαίνεται δε, πως οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης παραμένουν σε αδιέξοδο από το 2018.

Συγκεκριμένα, η έκθεση 2025 από το “δεν σημειώθηκε πρόοδος” χρησιμοποιεί τον όρο σε “backsliding” (οπισθοδρόμηση) στη λειτουργία της δικαιοσύνης. Για πρώτη φορά επί σειρά ετών, ένας εν ενεργεία πρόεδρος νόμιμου πολιτικού κόμματος διώχθηκε για τις δημόσιες δηλώσεις του, όπως αναφέρει η έκθεση. Ακόμη, επισημαίνεται πως η δικαστική εξουσία εξακολουθεί να τελεί υπό τον έλεγχο της εκτελεστικής, επηρεάζοντας την ανεξαρτησία και υπονομεύοντας την ποιότητα των δικαστικών αποφάσεων.

Οι **συλλήψεις και οι διώξεις** εναντίον εκλεγμένων αξιωματούχων, αντιπολιτευόμενων πολιτικών, δημοσιογράφων και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών που σημειώθηκαν από τις αρχές του 2025 εγείρουν ερωτήματα για την προσήλωση της Τουρκίας στη δημοκρατική της παράδοση και εμβαθύνουν τις ανησυχίες για την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης. Η δημόσια εμπιστοσύνη στο δικαστικό σύστημα έφτασε σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα.

Ελευθερία έκφρασης: νέες νομοθετικές απειλές

Στον τομέα της ελευθερίας έκφρασης καταγράφεται επίσης οπισθοδρόμηση. Ο νέος νόμος για την κυβερνοασφάλεια, όπως και ο νόμος του 2022 για την παραπληροφόρηση, προκαλεί σοβαρές ανησυχίες λόγω ασαφών κανόνων και έλλειψης ανεξάρτητης εποπτείας που μπορούν να οδηγήσουν σε περαιτέρω περιορισμούς θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Οι δικαστικές και διοικητικές ενέργειες κατά δημοσιογράφων, μέσων ενημέρωσης και κριτικών φωνών εντάθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

“Μικτή εικόνα” στη σχέση Ελλάδας-Τουρκίας

Η έκθεση της Κομισιόν αναφέρει πως οι διμερείς σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας παρουσιάζουν “μικτή εικόνα”. Το θετικό κλίμα που ξεκίνησε με τη Δήλωση της Αθήνας τον Δεκέμβριο 2023 συνεχίστηκε, με πολλαπλές υπουργικές συναντήσεις και τρεις συναντήσεις των ηγετών των δύο χωρών το 2024-2025.

Από το Φεβρουάριο 2023, η Τουρκία δεν προέβη σε μη εξουσιοδοτημένες δραστηριότητες γεωτρήσεων στην Ανατολική Μεσόγειο. Σημειώθηκαν επίσης περίοδοι με σχεδόν μηδενικά περιστατικά παραβιάσεων, χωρίς αναφορές για πτήσεις τουρκικών στρατιωτικών αεροσκαφών πάνω από ελληνικές κατοικημένες

περιοχές από τον Φεβρουάριο 2023.

Ωστόσο, παρά τη θετική ατμόσφαιρα, η άλυτη διαφορά σχετικά με την υφαλοκρηπίδα και τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες συνέχισε να επιβαρύνει τις διμερείς σχέσεις. Στην περίοδη αναφοράς καταγράφηκε “αύξηση” των παραβιάσεων των ελληνικών χωρικών υδάτων σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο.

Η Τουρκία συνέχισε να εκδίδει γενικές ναυτιλιακές προειδοποιήσεις με δηλώσεις για αποστρατικοποίηση των νησιών της Ανατολικής Αιγαίου που παραχωρήθηκαν στην Ελλάδα βάσει διεθνών συνθηκών, θέτοντας έμμεσα υπό αμφισβήτηση την ελληνική κυριαρχία, επισημαίνει η έκθεση. Τον Απρίλιο 2025, η Τουρκία απέρριψε τη δημοσίευση του Ελληνικού Σχεδίου Θαλάσσιου Χωροταξίας που η Ελλάδα οφείλει να συντάξει σύμφωνα με την σχετική Οδηγία της ΕΕ. Τον Ιούνιο 2025 παρουσίασε το δικό της θαλάσσιο χωροταξικό σχέδιο, αμφισβητώντας τα κυριαρχικά δικαιώματα και τη δικαιοδοσία της Ελλάδας. Τον Αύγουστο 2025 ανακοίνωσε τη δημιουργία δύο θαλάσσιων πάρκων που εκτείνονται σε περιοχές υπό ελληνική δικαιοδοσία.

Η ένταξη του δόγματος της “Γαλάζιας Πατρίδας” (Mavi Vatan) στα τουρκικά σχολικά εγχειρίδια αποτελεί πηγή ανησυχίας.

Το Κυπριακό ζήτημα

Η Κομισιόν επισημαίνει πως η Τουρκία συνέχισε να αρνείται να αναγνωρίσει τη Δημοκρατία της Κύπρου και να υποστηρίζει επανειλημμένα λύση δύο κρατών στην Κύπρο, αντίθετα προς τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ. Η Τουρκία επίσης αρνήθηκε τη συνεργασία με τη Δημοκρατία της Κύπρου σε θέματα ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, και συνέχισε να ασκεί βέτο στις αιτήσεις της Δημοκρατίας της Κύπρου για ένταξη σε διάφορες διεθνείς οργανισμοί, συμπεριλαμβανομένου του ΟΟΣΑ.

Παρά τις διεθνείς καταδίκες, η Τουρκία δεν αντέστρεψε τις ενέργειές της για το άνοιγμα ολόκληρης της περιφραγμένης περιοχής της **Αμμοχώστου**, δημιουργώντας περαιτέρω τετελεσμένα στο έδαφος. Οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν το 2022 στις δραστηριότητες της UNFICYP εντός της περιφραγμένης περιοχής της Αμμοχώστου παρέμειναν σε ισχύ, αμφισβητώντας την ικανότητα της UNFICYP να εκτελεί τα καθήκοντά της σύμφωνα με την εντολή της και παραβιάζοντας το Ψήφισμα 789 (1992) του ΣΑΗΕ.

Στις 19 Ιουλίου 2025, πέντε Ελληνοκύπριοι συνελήφθησαν, κρατήθηκαν και

διώχθηκαν ενώ επισκέπτονταν την ιδιοκτησία τους στις μη ελεγχόμενες από την κυβέρνηση περιοχές.

Σε θετική εξέλιξη, ο Τούρκος πρόεδρος είχε σύντομη συνάντηση με τον Κύπριο πρόεδρο στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Κοινότητας στη Βουδαπέστη τον Νοέμβριο 2024. Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών συμμετείχε επίσης σε άτυπες συναντήσεις για την Κύπρο στη Γενεύη και τη Νέα Υόρκη που φιλοξενήθηκαν από τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ. Τον Μάιο 2025, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διόρισε ειδικό απεσταλμένο για την Κύπρο.

Συστάσεις προς την Τουρκία

Η έκθεση 2025 καταδεικνύει μια “σαφή απομάκρυνση” της Τουρκίας από τα ευρωπαϊκά πρότυπα σε βασικούς τομείς του κράτους δικαίου, της δημοκρατίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει τις σοβαρές ανησυχίες της σχετικά με τη συνεχή και εξαιρετικά ανησυχητική κατάσταση.

Οι σχέσεις με την Ελλάδα παραμένουν θετικές σε διπλωματικό επίπεδο, αλλά οι επίμαχες ενέργειες συνεχίζονται. Το Κυπριακό παραμένει στο αδιέξοδο με την Τουρκία να συνεχίζει να υποστηρίζει λύση δύο κρατών.

Η επανέναρξη των διαβουλεύσεων CSDP και η συνεχιζόμενη συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα αποτελούν θετικά στοιχεία, αλλά δεν μπορούν να αντισταθμίσουν την οπισθοδρόμηση στους θεμελιώδεις πυλώνες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Πηγή: ertnews – Γιώργος Συριόπουλος